

Poštnina plačana v gotovini

Cena 2 Din

DRAMA

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI 1933/34

Bratje Karamazovi

Premijera 7. aprila 1934

IZHAJA ZA VSAKO PREMIJERO

UREDNIK: FR. LIPAH

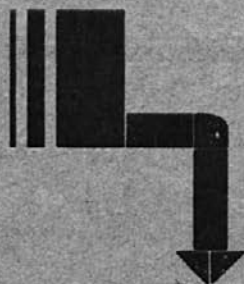

Dežnike - nogavice

KUPITE

najugodnejše
v trgovinah tovarne

VIDMAR

LJUBLJANA: Pred Škofijo 19
Prešernova ul. 20

BEOGRAD: Kralja Milana 13

ZAGREB: Jurišičeva ul. 8

Lastni izdelki!

Ogroma izbira!

Tovarniške cene!

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Izhaja za vsako premijero

Premijera 7. aprila 1934

Vsebinski uvod v dramsko prireditev „Bratov Karamazovih“

(Namesto lektorja pred 1. sliko.)

Vlastelin, Fjodor Pavlovič Karamazov, ki je živel v našem okrožju, je bil dokaj čuden: bil je namreč ne samo klavern razuzdanec, ampak obenem tudi velik bedak. Kljub temu pa je umel imenitno voditi svoje lastne imovinske posle. Vse življenje je prežal in priskledoval za tujimi mizami in naposled so res našli pri njem v trenutku njegove smrti do sto tisoč rubljev gotovine. V vsem našem okraju je slovel za enega najpohotnejših razuzdancev in najbolj bedastih burkačev in prismojencev.

Oženjen je bil dvakrat in je imel tri sinove: najstarejši, Dimitrij Fjodorovič, je bil iz prvega zakona, ostala dva, Ivan in Aleksej, pa iz drugega. Prva žena mu je pobegnila z nekim semeniščnikom-učiteljem, ko je bil Mitja star komaj tri leta in je kmalu potem v Moskvi umrla. Druga žena pa je umrla za težko živčno boleznijo, ko je štel najmlajši sinko Aljoša še ne štiri leta.

Stari vdovec je v svojem razvratnem, pijanem življenju na svoje otroke docela pozabil. In da se niso zavzeli za sirote deloma sorodniki in deloma tuji ljudje, bi bili otroci neizogibno povsem izgubljeni.

Najstarejši sin Mitja, star zdaj 28 let, je preživel vso svojo otroško dobo in svojo mladost brez očetovega nadzorstva. Detinstvo in mladost sta mu minuli v neredu: gimnazije ni dovršil, potem je prišel na neko vojno šolo, potem pa ga je zaneslo še na Kavkaz; prislužil si je oficirski čin, dvobojeval se, bil degradiran, prislužil iznova oficirski čin, veliko popival in zapravil razmeroma mnogo denarja.

Drugi sin Iván, ki je štel 24 let, se je po značaju od svojega starejšega brata bistveno razlikoval. Odraščal je nekam mrk in vase zaprt. In očitno se je že v svojem desetem letu osvestil, da rasteta z mlajšim bratom v tuji rodbini in ob tuji milosti in da je njiju oče človek, ki je o njem še govoriti sramota. Že v zgodnji mladosti je kazal nenavadne sposobnosti za učenje. Dopršil je gimnazijo v Moskvi in pozneje tudi prirodoslovno fakulteto na tamošnji univerzi. Preživljal se je sprva s poučevanjem, pozneje pa s sodelovanjem pri dnevnem časopisju, kjer se je s poročili o specialnih predmetih tudi v literarnih krogih naravnost proslavil. Posebno in nevadno pozornost je vzbudila zlasti njegova razprava o »Vprašanju cerkvenega sodstva«.

Tretji sin Aljoša pa je imel šele dvajset let. Gimnazije ni končal. Bil pa je že nad eno leto doma, kjer se je pripravljaval v bližnjem slovitem samostanu za redovniški stan. Vendar Aljoša ni bil nikakšen fanatik, pa tudi ne mistik. Pač pa je bil zgodnji človekoljub in če si je bil izbral samostanski poklic, je bil to storil samo zato, ker ga je bila ta pot tisti čas edina presunila in se mu zazdela takorekoč idealni izhod za ljubezen njegove duše, trgajoče se iz mraka posvetne zlobe k luči ljubezni. Ljudi je imel zelo rad: zdelo se je, da je preživel vse življenje v popolno vero v ljudi in nekaj je bilo v njem, kar je govorilo in vas uverjalo, da noče biti ljudem sodnik in da za nič ne bi maral obsoditi svojega bližnjega. Videti je bilo celo, da je vse dopuščal, ne da bi le količkaj obsojal, čeprav je bil včasih kaj bridko žalosten. Zaradi tega in zlasti zaradi njegove čistosti, ljubeznivosti in neutešljive resnicoljubnosti so ga vsi ljudje iskreno in globoko ljubili.

Ta družina se je zdaj prav za prav prvič v življenju sešla. Kakor rečeno je bil Aljoša že eno leto doma, brat Iván je prišel na željo starejšega brata, Dimitrij sam pa je prišel da uredi z očetom končno veljavno svoje imovinske in zapuščinske zadeve.

Dimitrij je namreč zahteval, da mu oče izplača ves denar, kar ga je od dediščine po materi še ostalo. Stari lisjak pa je kmalu spoznal, da je fant lahkomiseln, burne nрави, strasten in lahkoživ, ki mu ni treba drugega kakor da pride za nekaj časa do kakega denarja, pa se takoj pomiri. In vprav to sinovo lastnost je stari premeteno zlorabljal: pošiljal je mlademu nestrpnemu od časa do časa majhne zneske denarja, nazadnje, ko je Mitja zahteval dokončni obračun, pa je izjavil, »da je z doblje-

nimi denarji že itak preobremenil vso vrednost svojega imetja in da takorekoč nima nobene pravice več količkaj še zahtevati. Dimitrij je mahoma zasumil krivico in prevaro, bil je kakor iz uma in toliko, da se mu ni zmešalo.

To je bila prva okolnost, iz katere je vzraslo divje sovraštvo očeta in sina in ki je pozneje tudi privedlo do katastrofe.

To sovraštvo pa je neizmerno povečala še neka druga in sicer ljubavna zadeva.

Dimitrij se je namreč na svojem zadnjem službenem mestu silno zaljubil v ponosno plemkinjo Katerino Ivanovno Verhovcevo, ki pa je vsa prizadevanja precej razvpitega oficirja trdovratno in skoraj prezirljivo odklanjala. Naključje pa je nanese, da je Katerina Ivanovna nenadoma nujno potrebovala večjo vsoto denarja za kritje znatnega primanjkljaja v državni blagajni, ki ga je zagrešil njen oče, podpolkovnik pri tamošnjem polku. Prav tisti čas pa je dobil Dimitrij od svojega očeta šest tisoč rubljev in tako je v užaljenem samoljubju zahlepel po osveti in sporočil Katerini Ivanovni, da ji na skrivoma dá potrební denar, toda samo s pogojem, da pride ponj sama in sicer k njemu na dom. Da reši očeta pred samomorom, se je Katerina Ivanovna resnično odločila in prišla k Dimitriju Karamazovu po obljubljeni vsoto. V navalu hipne plemenitosti pa ji je ta izrčil denar, ne da bi za to kaj zahteval.

Nedolgo nato pa je podedovala Katarina Ivanovna ogromno premoženje. Odpotovala je v Moskvo in že čez nekaj časa po pošti vrnila Dimitriju izposojeno vsoto, obenem pa mu je poslala tudi pismo, v katerem se ponuja svojemu dobrotniku za nevesto. Dimitrij se je sicer s Katerino dejansko zaročil, toda medtem mu že njegova strastna, karamazovska narava ni dala miru in zagledal se je do mrtvega v lepoticó Agrafeno Aleksandrovno Svetlovo, znano pod imenom Grušenjka. S to Grušenjko je Dimitrij začel zdaj razvratno in razsipno življenje in z njo je zapravil pri taki razgibani priliki tudi večjo vsoto denarja, ki mu jo je dala Katerina Ivanovna z naročilom, da jo pošlje njeni sestri. Nenadoma pa so napadli Dimitrija spet očitki vesti in tako si je pravkar na vso moč prizadeval, da bi prišel do denarja in vrnil Katerini ukradeno vsoto. In ta denar je hotel zdaj na vsak način dobiti od svojega očeta.

Nesreča pa je hotela, da se je prav v isto Grušenjko zaljubil tudi stari Karamazov in da je bil tako torej svojemu lastnemu sinu sopernik. In ker je Dimitrij nedavno izvedel, da je stari

razvratnež Grušenjko že na svojem domu naskrivoma pričakoval in je zanjo pripravil celo tri tisoč rubljev, jih spravil v zavoj in jih zanjo skril — je iz ljubosumnosti in ogorčenja mladane pobesnel in večkrat izjavil, da bo starega prav gotovo ubil.

V skrajni stiski se je Mitja zatekel k Aljoši in ga naprosil, da gre najprej k očetu in skuša izposlovati od njega denar, ki ga mora Katerini na vsak način vrniti, potem pa naj gre še h Katji in naj ji pove, da jo on, Mitja, lepo pozdravlja in da ga ne bo nikoli več k njej.

In Aljoša se je nič dobrega sluteč res odpravil naravnost k očetu.

Ko je prišel v hišo, je bil Fjodor Pavlovič še za mizo. Obed je bil pravkar pri kraju. Fjodor Pavlovič je imel pri kosilu rad sladkarije s konjakom. Ivan Fjodorovič je bil tudi za mizo in je takisto pil kavo. Prisoten je bil tudi sluga Smerdjakov, mladenič 24 let, potuhnjen, odljuden in molčečen, za katerega so govorili, da je bil tudi posledica nekega čudnega napada starega Karamazova in neke slaboumne ženske, čeprav za to trditve ni bilo nobenih konkretnih dokazov.

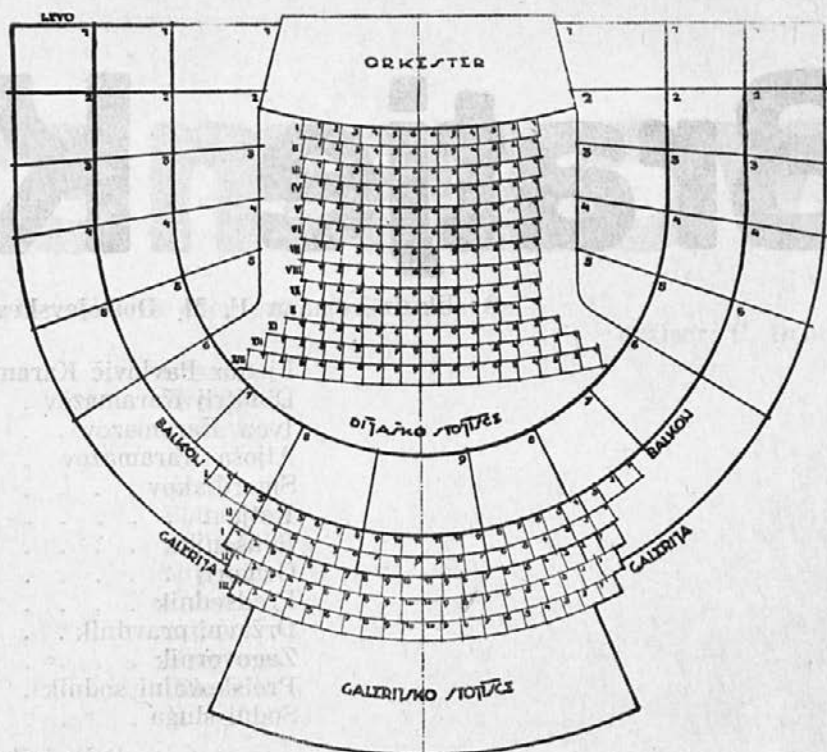
Ta Smerdjakov je pravkar razjaril starega Fjodora Pavloviča s svojim jezuitsko kazuističnim modrovanjem o Bogu in veri in starec ga je pri tej priči razjarjen nagnal iz sobe.

Konjak mu je začel polagoma lezti v glavo. Razljutil se je, potem pa je začel s svojimi stereotipnimi vprašanji drezati v Ivana in Aljošo.

Tudi starega burkača je zaskrbelo vprašanje: Bog in nesmrtnost.

RAZVRSTITEV SEDEŽEV V DRAMI

Kaj je lepota, katera osvaja, očara smrtnika od najnižjih delavskih vrst, do mogočnih kron, prestolov?

Lepota je najkрасnejša cvetlica, s katero more mati priroda obdariti ženo, katere sveta dolžnost je, vzgajati in negovati to cvetlico.

Kako se neguje, vzgaja ta divna cvetlica? Ne mogoče z različnimi pudri, suhimi, mastnimi šminčkami: nasprotno, tisto je pokončevanje prave lepote. Lepota rabi pravih

sočnih, vegetalnih tvarin, katere delujejo, hranijo, ne pa sušijo. Za zvečer uporabljajte **Uran kremo** mastno, zjutraj izperite z mlečno vodo ter z **Uran Zoraida milom**, nakar takoj namažite z **Uran Zoraida kremo** dnevno, nato z **Uranovim Zoraida pudrom**, ki je lahek, neolžhen, kakor prašek cvetlice. Ne samo, da lice po masaži z Uran kremo nočno, Zoraida kremo dnevno ter Zoraida

pudrom, postane divno, cvetoče, mladostno, iz katerega diši kipeče zdravje, ampak ta edinstveni preparat naredi kožo baržunasto, mehko, marmornato gladko.

Uran krema nočna, Uran Zoraida krema dnevna, ter Uran Zoraida milo so edina nedosegljiva polepšala moderne žene, vsled tega bi morali Uran kremo nočno, Uran Zoraida kremo dnevna, Uran Zoraida puder in Uran Zoraida milo, krasiti njeno psiho.

Parfumerija Uran, Ljubljana

Bratje Karamazovi

8 slik iz romana F. M. Dostojevskega. Po besedilu VI. Levstika za oder priredil C. Debevec.

Režiser: C. Debevec.

Fjodor Pavlovič Karamazov	Cesar
Dimitrij Karamazov	Skrbinšek
Ivan Karamazov	Debevec
Aljoša Karamazov	Jan
Smerdjakov	Kralj
Katja	Boltarjeva
Grušenjka	M. Danilova
Grigorij	Murgelj
Predsednik	Potokar
Državni pravdnik	Lipah
Zagovornik	Gregorin
Preiskovalni sodnik	Pianecki
Sodni sluga	Murgelj

Prisednika — . . . . . Prisednika — orožnika.

Lektor: M. Vera.

Dejanje: 1. slika: Prepir v družini. 2. slika: Katja in Grušenjka. 3. slika: »Povsem pravilno.« 4. slika: Delirij. 5. slika: Himna Bogu. 6. slika: Kdo je morilec? 7. slika: Vrag. 8. slika: Sodba. — Govor državnega pravdnika. — Govor zagovornika. — Sodba.

Po 3., 5. in 8. sliki odmor.

Blagajna se odpre ob pol 20.

Začetek ob 20.

Konec ob pol 24.

Parter: Sedeži I. vrste	Din 28.—
„ II. - III. vrste	„ 26.—
„ IV. - VI. „	„ 24.—
„ VII. - IX. „	„ 22.—
„ X. - XI. „	„ 20.—
„ XII. - XIII. „	„ 18.—

Lože v parterju (osebe) Din 100.—
„ v I. redu (osebe) „ 100.—
„ balkonske (osebe) „ 70.—
1 dodatni ložni sedež v parterju „ 20.—
„ v I. redu „ 20.—
„ balkonski „ 15.—

Balkon: Sedeži I. vrste	Din 20.—
„ II. „	„ 16.—
Galerija: „ I. „	„ 14.—
„ II. „	„ 12.—
„ III. „	„ 10.—
Galerijsko stojišče	„ 2.50
Dijaško stojišče	„ 5.—

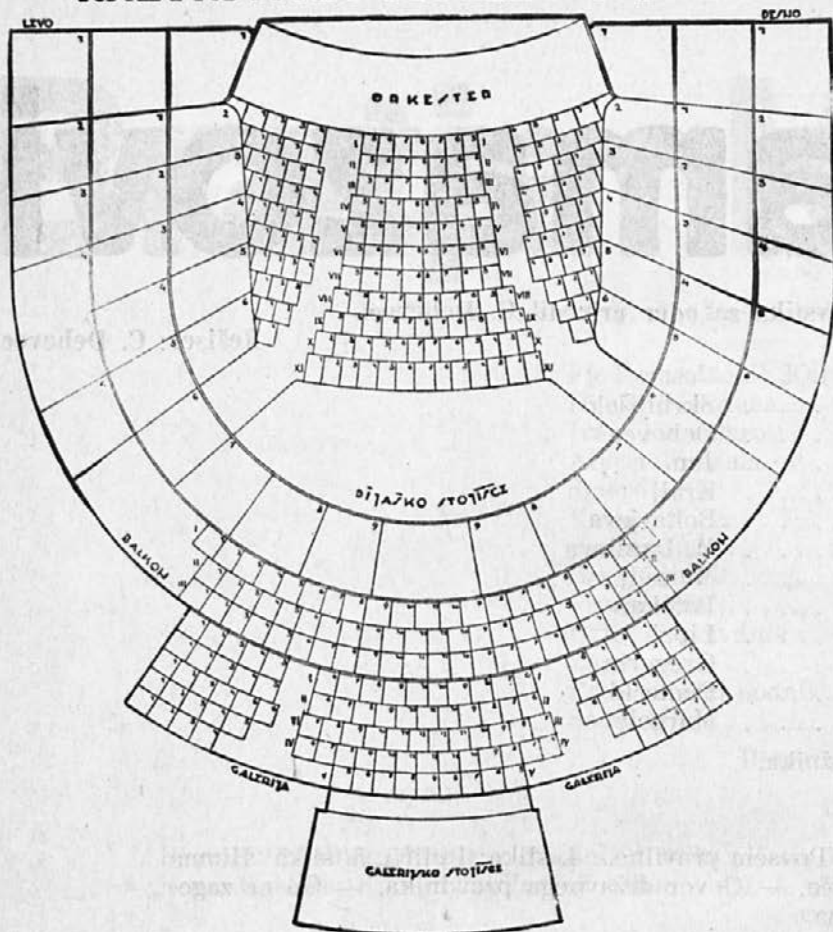
VSTOPNICE se dobivajo v predprodaji pri gledališki blagajni v opernem gledališču od 10. do pol 1. in od 3. do 5. ure

Predpisana taksa za penzijski sklad je vračunana v cenah

D

RAZVRSTITEV SEDEŽEV V OPERI

Po predstavi

v kavarno

NEBOTIČNIK

Dnevno koncert popoldan in
zvečer do 1 1/2 ure zjutraj
Pivo - izbrana vina
Topla in mrzla jedila

Priporoča se Vam

„SLAVIJA“

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA D. D.
V LJUBLJANI

za zavarovanje

proti oškodovanju vsled požara, eksplozije, kraje, toče, nesreč i. t. d. na zgradbah, opremi, tvornicah, avtomobilih kot tudi na lastnem telesu in življenju

Podružnice: Beograd, Sarajevo, Zagreb, Osijek, Novi Sad, Split

Glavni sedež: Ljubljana, Gosposka ulica 12

Telefon števil. 2176 in 2276

Knjigarna

Učiteljske tiskarne v Ljubljani

Francišškanska ul. 6

Podružnica:

Maribor

Tyrševa ulica 44

Ima v zalogi vse slovenske leposlovne, znanstvene in šolske knjige, mnogo hrvatskih, srbskih, francoskih, angleških, italijanskih del ter velika izbira nemških leposlovnih in znanstvenih knjig. Razna učila za šolo in dom. Naroča vse jugoslovanske, slovanske, nemške, francoske, angleške in italijanske revije. Velika izbira muzikalij za vse instrumente kakor tudi klavirskih izvlečkov za petje in klavir. Velika izbira modnih časopisov.

Samozavesten,
prikupen nastop
na družabnih prireditvah

edinole v

PEKO

čevlju

